

SZÚRÓPRÓBA 17.

Mérték Médiaelemző Műhely

2017. október

Kormányálláspont

„Már megint a kvóták. A kvóták, a kvóták, a kvóták folyamatosan. Nem tudnak szabadulni ettől a gondolattól.” A szöveg a szeptember 27-i esti híradók műsorvezetőjétől származik, aki annyira elképesztőnek találta, hogy az Európai Bizottság egy nappal a 120 ezres kötelező menekültkvóta lejárta után azonnal újabb kvóta javaslattal állt elő a bevándorlók befogadására, hogy mindkét adásban efölött lamentált.

A koraesti hírműsorban a sporthírek nélkül számított műsoridő egyharmadában, az esti nagyhíradónak pedig a 43 százalékában sugároztak a migrációval kapcsolatos anyagokat. Ezzel az állami televízió is teljesítette a maga kvótáját, ami a kormányzati kommunikáció kiemelt témájának közvetítését illeti. És a további állandó tartalmi elemek szintén azonosíthatók voltak – a gazdasági jóhírek mellett az ellenzékkel kapcsolatos negatív vagy konfliktusos hírek is kellő számban szerepeltek. Így a műsorok bő kétharmadát ez alkalommal is az a három fő napirend valamelyikébe sorolható tartalom tette ki, amelyet korábbi¹ szűrőpróbánk alkalmával már részleteztünk és melynek megvalósítása azóta is egyértelműen követhető a műsorokban.

Aktuális, ám hiányos és egyoldalú tájékoztatás

Lejárt az Európai Bizottság által két éve kitűzött határidő a menekültek kötelező kvótás elosztására, a 120 ezer menekültnek csak egy töredékét helyezték át az előírások szerint, de Brüsszel újabb kvótával próbálkozik. A magyar kormány konzultációra hívja az embereket a Soros-terv ellen, az olaszok háborognak, mert a kormányuk 75 ezer menekült számára integrációs programot indított, amelynek az is része, hogy lakáshoz juttatják őket. Egyre több macedón városban tiltakoznak az ellen az elképzelés ellen, hogy a baloldali kormány 150 ezer menekültet telepítsen le az országban. Csehország is leállította a kötelező kvóta végrehajtását. És megkezdődött a bevándorlókat megállító fal próbaépítése USA és Mexikó határán – ezeket a híreket adagolta az állami televízió a hírműsorok első harmadában sugárzott „migránspercekben”.

Az egymást követő műsorelemek mind azt voltak hivatva bizonyítani, hogy az emberek sehol nem fogadják szívesen a bevándorlókat. Hiába próbálkozik az Európai Bizottság különböző módszerekkel a menekült kérdés kezelésére, ha Európa polgárai nem lelkesednek a kötelező kvótákért. A híradásokban nyújtott tájékoztatás azonban nem volt teljesszerű. Például a valóság bemutatását a kötelező kvóta teljesülése kapcsán annyira leegyszerűsítette, hogy az féloldalas lett, a macedón tiltakozásról szóló anyag kiáltoan egyoldalú volt, a nemzeti konzultációt feldolgozó összeállítás pedig szintiszta propagandaanyagként funkcionált.

De nézzük sorjában.

Ami a tájékoztatásból kimaradt:

Előző nap járt le a Görögországban és Olaszországban regisztrált menedékkérők uniós tagállamok közötti kötelező elosztására vonatkozó két éves határidő, az Európai Bizottság értékelte a helyzetet és újabb javaslatot is tett a migráció kezelésére, ezúttal egy ötvenezres önkéntes betelepítési kvótát javasolva olyan afrikai bevándorlók számára, akik saját kontinensükön várnák ki, hogy kérelmüket elbírálják és valamely uniós tagország – önkéntesen, az EU anyagi támogatásával - befogadja őket.

---

¹ Szűrőpróba 12. – Kormányzati kotta

<http://mertek.eu/2017/04/27/szuroproba-12-kormanyzati-kotta/>

A híradóban fő vonalakban beszámoltak erről, a műsorvezető hangsúlyozta, hogy a korábbi, 120 ezer menedékkérő tagállamok közötti kötelező szétosztására vonatkozó kvótaelőírás végrehajtása csak töredékesen valósult meg, mindössze 29 ezer embert helyeztek át, Málta kivételével egyetlen ország sem teljesítette a feladatot. De csak Magyarország, Lengyelország és Csehország ellen indult kötelezettségszegési eljárás, emelték ki az összeállításban. A brüsszeli tudósító az új ötvenezres befogadási elképzelést részletezte, és elhangzott az is, hogy Brüsszelt a civil szervezetek és a jogvédők tartják nyomás alatt. A római tudósító beszámolt a csaknem félmillió Olaszországban tartózkodó bevándorlóról, a kormányuk már említett integrációs programjáról és annak kedvezőtlen fogadtatásáról. A műsorvezető hírmagyarázatában kísérletet tett arra, hogy összefoglalja a többféle kvótarendszert, hogy mely mechanizmusok mentén jelenleg kezelik az Unióban a menekültkérdést. (Amint mondta, „már annyi kvóta van, hogy az európai tévénezők és újságolvasók sem tudják követni. Megpróbáltam összegyűjteni Önöknek, hogy hányféle rendszer működik, nem vagyok benne biztos, hogy mindegyiket sikerült fölírni a listámra, órákat dolgoztam vele.”)

A sok elemből álló összeállítás ellenére a híradásból egyetlen megközelítés biztosan elmaradt az, hogy maga a Bizottság – szemben a magyar állami híradóval - miért nem minősíti kudarcosnak a kötelező kvóta csupán részleges végrehajtását. Pedig ez a szegmens is megjelent a közmédia egyéb hírei között, és magát a 120 ezres kvóta mibenlétét is árnyalta. Az MTI már két nappal korábban adott hírt arról, hogy az EU-bizottsági szóvivő szerint sikeres volt a menekültek kvóták alapján történő elosztásának mechanizmusa, mert a két évvel ezelőtti 98 ezer menedékre jogosultból „a tagállamok több mint 29 ezer, nemzetközi védelemre jogosult menekültet vettek át Görögországból és Olaszországból az elmúlt két évben ... és...további tízezer ember várakozik áthelyezésre.” Az MTI híradásából az is kiderült, hogy 2015 ősze óta a török-uniós megállapodásnak köszönhetően a Görögországba érkező menekültek száma 97 százalékkal csökkent, a Földközi-tenger felől Olaszországba érkezett menekültek jelentős része pedig nem jogosult nemzetközi védelemre, így nincs annyi menedékkérő, akikre nézve az áthelyezési mechanizmust létrehozták. Ez az elem azonban a tájékoztatásból elmaradt, pedig így érthető lett volna az is, hogy miért csak a kvóta szerinti

---

² **Brüsszel, 2017. szeptember 25., hétfő (MTI) - Az Európai Bizottság szóvivője sikeresnek nevezte hétfőn a menekültek európai uniós tagországok közötti, kvóták szerinti elosztásának mechanizmusát, és álláspontját azzal indokolta, hogy a tagállamok több mint 29 ezer, nemzetközi védelemre jogosult menekültet vettek át Görögországból és Olaszországból az elmúlt két évben.**

Brüsszeli sajtótájékoztatóján - újságírói kérdésre válaszolva - **Tove Ernst** elmondta, hogy a rendelkezésére álló számítások szerint még mintegy további tízezer ember várakozik áthelyezésre a bevándorlás által legsúlyosabban érintett két országból.

Arra hívta fel a figyelmet, hogy 2015 őszén hozott döntésével az unió - az akkor napvilágot látott adatok alapján - 98 ezer jogosult áthelyezéséről rendelkezett kétéves időszakra vonatkozóan, amely kedden jár le. Am azóta - az Európai Unió statisztikai hivatalának (Eurostat) adatai szerint -, az unió és Törökország között létrejött migrációs megállapodásnak köszönhetően a Görögországba érkező menekültek száma 97 százalékkal csökkent, a Földközi-tenger közepső medencéjében kialakult migrációs útvonalon Olaszországba érkezett menekültek jelentős része pedig nem jogosult nemzetközi védelemre, ennek megfelelően az áthelyezési mechanizmus rájuk nem is vonatkozik.

A szóvivő hozzátette, hogy pontos adatokat később tudnak közölni, ugyanis az olasz hatóságok előtt még számos - tavaly és az idei első kilenc hónapban beadott - menekültstátus iránti kérelem van még folyamatban.

Tove Ernst felhívta a tagországok figyelmét arra, hogy továbbra is tegyenek eleget vállalt feladataiknak és jogi kötelezettségeiknek az áthelyezéseket illetően, mivel az érvényes menekültkérelmet benyújtók áthelyezését előíró uniós mechanizmus szeptember 26. után is érvényben marad.

Az Amnesty International (AI) emberi jogi szervezet hétfőn kiadott közleményében azt írta, hogy a kétéves időszak keddi lezárultáig az európai uniós országok a menedékkérők áthelyezésének mindössze egyharmadát teljesítették.

Mint írták, Spanyolország a kvóta 13,6 százalékát, Belgium 25,6 százalékát, Hollandia 39,6 százalékát, míg Portugália 49,1 százalékát teljesítette a vállaltaknak. Málta az egyetlen EU-tagország, amely teljesítette a kötelezettségét. Norvégia és Liechtenstein önkéntes alapon vett részt a mechanizmusban, előbbi 1500, utóbbi pedig 10 menedékkérőt vett át.

Kiemelkedik még Finnország, amely 1951 menedékkérőt (94 százalék) és Írország, amely 459 menedékkérőt (76,5 százalék) vett át.

Szlovákia - amely Magyarországhoz hasonlóan elvesztette a kvótapert - a számára meghatározott 902 menedékkérőből csak tizenhatot, míg Csehország a 2691-ből mindössze tizenkettőt helyezett át. Magyarország és Lengyelország pedig egyetlen menedékkérőt sem vett át - közölte a nemzetközi jogvédő csoport.

szétosztás elől teljesen elzárkózó országokkal szemben indított a Bizottság eljárást, s a végrehajtással késedelemben lévők ellen miért nem. Hiszen a – kellő számú menekült hiányában – a teljes kvótát eleve nem is tudta volna mindenki teljesíteni. Lényeges információt tartott vissza az állami televízió ebben az ügyben, amikor elhallgatta azt a tényt, hogy az Európai Bizottság szerint nem is volt 120 ezer szétosztandó menedékre jogosult, így híradása nem felelt meg a pontos, alapos felelős tájékoztatás követelményének.

Amikor az a hír, hogy vajon miért nincs hír - a macedón ügy

„Egyre több macedón városban tiltakoznak a migránsok betelepítése ellen” címmel számoltak be arról, hogy egy civil csoport erőteljes tiltakozásba kezdett Macedóniában annak megakadályozására, hogy bevándorlókat telepítsenek le az országban. A felkonferáláskor a műsorvezető elmondta, a kiszivárgott hírek szerint a baloldali kormány 10 év alatt 150 ezer menekültet költöztetne 20 városba, s emiatt a felzúdulás. Az összeállításban megismételték az adatot és azt is elmondták, hogy a kormány akcióterve összeroppantaná az országot. Megszólaltatták az ellenállás szervezőjét, aki úgy nyilatkozott, hogy félnék az emberek a bevándorlóktól, a terrortól. Hangsúlyozták a híradásban, hogy a jobboldali ellenzék vezetője, a volt miniszterelnök Gruevszki népszavazást kezdeményezett az ügyben, de ezt a választási hatóság elutasította. Nem nevesített önkormányzati vezetőkre hivatkozással a tudósításban azt állították, hogy 5000 fős befogadó központ építését tervezik a görög határ közelében, majd szintén név nélküli elemzők álláspontját hangoztatták, amely szerint az Unió hatalmas nyomást gyakorol Macedóniára a határzár feloldása érdekében. Az anyagban azt is megemlézték, hogy bár október közepén önkormányzati választás lesz Macedóniában, és most zajlik a kampány, meglepő, hogy a baloldal egyetlen szót sem ejtett sem a migrációs akciótervről, sem a megíúsult referendumról.

Az ötperces műsorelem során élőben kapcsolták a Szkopjéba kiküldött a tudósítót, aki megerősítette, hogy nagyon furcsa, hogy a baloldali kampányban nem beszélnek a betelepítésről. Szerinte a jelenlegi miniszterelnök Zaev hallgatása úgy is értelmezhető, „hogy még nem kapott konkrét utasítást az akcióterv végrehajtására”, vagy pedig megkapta a döntést, „de ezt nem meri most meglépni, ill. nem meri magát elszólani róla”.

A tudósító latolgatott, de nem merült fel számára az az eshetőség, hogy talán azért nem beszél a kormányzó baloldal a betelepítésről, mert nincs ilyen elképzelése, nincs ilyen akcióterv. Macedón sajtótermékek szerint³ ugyanis ezt az egészet a jobboldal találta ki a kampányában, nem épülnek befogadó táborok, nem költöztetnek bevándorlókat.

Ez a híradós anyag eklatáns példája annak, hogyan lesz a híresztelésből hír, a legalábbis kétséges hitelességű információból, netán álhírből köztelevíziós tudósítás. Ráadásul nem egyedül ezen az egy napon foglalkozott a macedón kormány állítólagos betelepítési tervével a magyar állami híradó. A műsorvezető maga is utalt rá a szkopjei bejelentkezéskor, hogy az elmúlt napokban az M1 nézői már követhették a déli ország választási kampányát, és a hirado.hu oldalról az is kiderült, hogy az állítólagos terv elleni tiltakozásról már napok óta hírt⁴ adott az M1. És természetesen ilyenkor fel kell

---

³ Referendums against refugees – a dirty pre-election campaign

<http://civil.today/referendums-against-refugees-a-dirty-pre-election-campaign/>

The anti-refugee hysteria continues!

<http://civil.today/the-anti-refugee-hysteria-continues/>

Царовска: Бегалските станови се лага што постои само во главата на Груевски и бандата!

<http://civilmedia.mk/zarovska-bgalskit-stanovi-s-laga-schto-postoi-samo-vo-glavata-na-gruvski-i-bandata/>

⁴ Tiltakoznak a macedónok kormányuk bevándorláspolitikája ellen

tenni azt a kérdést, hogy vajon miért tartotta olyan fontosnak a magyar állami televízió, hogy mindezzel ilyen részletesen, helyszíni tudósításban, adásonként öt percen keresztül foglalkozzon? A választ másnap megkaphattuk a sajtóból, így a híradóból is: Orbán Viktor miniszterelnök maga is Macedóniába utazott⁵, ahol munkaében vett részt Gruevszki volt miniszterelnökkel, akit – erősítendő a jobboldal kampányát - biztosított a támogatásáról.

Friss, ropogós a kormányreklám

Szokatlan eszöközhöz nyúlt az állami híradó, amikor a kormány nemzeti konzultációjának új állomásáról készített híryanagot. Mintha egy termék bevezető reklámkampányához készítették volna egy előzetest, úgy promotálták „a Soros-terv” elleni szpotot, amelyet előző este kezdtek sugározni a tévécsatornákon. Előbb bejátszották a hirdetését, elmondták róla, hogy a kormány nemzeti konzultációjához készült, és három pontba szedi a milliárdos tervének legfontosabb elemeit, amelyek „a határzár lebontása, évente egymillió bevándorló betelepítése Európába és 9 millió forintnyi állami segély minden migránsnak”. A tudósító narrációja alatt a 20 másodperces reklámfilm képeit láttuk, majd ismertették a „milliárdos spekuláns” 2015-ös cikke⁶ alapján magát a Tervet. (Üzenetértékű jelzésként a terv létezésében kételkedők számára kiemelték, hogy írásában Soros is többször használja a „terv” szót.) A híradó által interpretált terv szerint az EU-nak „mozgósítania kell a civil szervezeteket, vagyis az NGO-kat, az egyházakat és a vállalkozásokat is, hogy támogassák az ügyet”, a bevándorlók tagállamok közötti szétosztásának állandónak és kötelezőnek kell lennie, és politikai támadást kell indítani a migrációt ellenző országok ellen és kemény pénzbüntetésekkel kell sújtani őket. Az összeállításban felváltva szólaltatták meg és idézték Tuzson Bence kommunikációért felelős államtitkárt és Kovács Zoltán kormányzóvivőt, akik leszögezték, a magyar kormány elutasítja a Soros-terv minden pontját és arra buzdították az állampolgárokat, hogy minél többen töltsék ki majd a nemzeti konzultációs kérdőívet.

A „Napokon belül készen lesznek a nemzeti konzultáció kérdései” című műsorelem szintiszta kormánypropaganda volt. Egyetlen célja, hogy sorvezetőül szolgáljon ahhoz, hogy a nézők helyesen – azaz a kormány szándékával egyezően - értelmezzék a társadalmi célú reklámként futó politikai üzenetet, jól értsék, ki az ellenség és hogyan kell ellene fellépni. Eltérő álláspont, más vélemény meg nem jelent, ráadásul maga a hirdetés és a „tervről” szóló ismertető is félrevezető volt. Soros ugyanis a 2015-ös elképzeléseit egy 2016-os írásában⁷ továbbgondolta, finomította, így a szpotban szereplő

<http://www.hirado.hu/2017/09/26/tiltakoznak-a-macedonok-kormanyuk-bevandorlaspolitikaja-ellen/>

„...A nyár elején alakult baloldali kormány már elkészített egy akciótervet, hogy hogyan kellene 150 ezer bevándorlót az országba telepíteni és szétosztani 20 kisvárosban. Az ellenzéki szimpatizánsok szerint Brüsszel, Amerika, illetve Soros György utasította erre a baloldali kormányt...”

Százötvenezer bevándorlót telepítene a baloldali kormány Macedóniába

<http://www.hirado.hu/2017/09/26/szazotvenezer-bevandorlot-telepitene-a-baloldali-kormany-macedoniaba/>

„Tragikus következményekkel járna, ha újra megnyílna a balkáni útvonal a bevándorlók előtt - erről beszélt Gulyás Gergely a macedóniai önkormányzati választások kampányának kezdetén. A fideszes politikus a macedóniai jobboldalt segíti. ...”

⁵ **Orbán: Magyarország és Európa érdeke, hogy a balkáni migránsútvonal zárva maradjon**

<http://www.hirado.hu/2017/09/28/orban-magyarorszag-es-europa-erdeke-hogy-a-balkani-migransutvonal-zarva-maradjon/>

⁶ **Rebuilding the Asylum System**

<https://www.project-syndicate.org/commentary/rebuilding-refugee-asylum-system-by-george-soros-2015-09>

⁷ **Soros György: Ez Európa utolsó esélye**

http://hvg.hu/gazdasag/20160726_Soros_Gyorgy_Europa_menekultvalsag_elemzes

This is Europe's Last Change to Fix Its Refugee Policy

állítások sem aktuálisak már, amint ezt az index.hu aznap reggeli cikkében⁸ pontról pontra végigveszi. (Eszert Soros nem a határzár lebontását, hanem biztonságos ellenőrzést, közös EU-s határvédelmet követel, 300 ezer menekültet lehetne véleménye szerint rendezett módon Európának befogadni, nem egymilliót, a 9 milliós állami segélyről pedig nem is beszél a későbbi javaslataiban.) De ez a kritikai megközelítés ez alkalommal is idegen volt az állami televíziótól, maradt a kormányzócső megszokott szerepe, így igazi híradás helyett 2in1 kormánypropagandát közvetített: 20 másodperces reklámszpotot és 3 perces kormányzati agitkát.

Az ellenzék leleplezése

Az ellenzéki pártokkal 10 percben foglalkoztak a fél nyolcas hírműsorban. Ebből két, összesen másfél perces tudósítás számított tárgyilagos tájékoztatásnak, az egyikben az LMP offshore számlák megadóztatására vonatkozó javaslatáról adtak hírt, a másik pedig egy rövid tudósítás volt a Medián friss felméréséről a pártpreferenciákat illetően.

A Jobbik és az MSZP ügyeit már nem kezelték ilyen visszafogottan.

„Tovább bonyolódik a Jobbik körüli tiltott pártfinanszírozási gyanú” cím alatt egy 4 perces összeállításban a Jobbik-Simicska elleni fellépés második felvonását mutatták be. A „gyanú bonyolódása” azt takarta, hogy a Simicska Lajos tulajdonolta Publiment hirdetőcég a kormányhivatalnak bejelentette, Nagy Ajtony Csaba magánszemély rendelte meg kormányt bíráló plakátokat. A Magyar Idők rögvést kiderítette, hogy az ügyfél a nagyvállalkozóval rokonságban áll, és cégeiben szerepet játszik, így az állami híradó műsorvezetője is erre hivatkozva hangsúlyozta sokatmondóan, hogy Simicska unokaöccse „elvben” magánszemélyként volt a megrendelő. Az origo.hu négy nappal azelőtti írását is idézték szövegben és feliratban egyaránt, amelyben a portál azt állította, hogy Simicska ingyen átjászotta a plakáthelyeinek egy részét a Jobbiknak. Az ellenzéki párt szóvivője úgy nyilatkozott, saját erőből részletre vették a felületet, de a Fidesz tiltott pártfinanszírozást látott az ügyben. A Fidesz kommunikációban előszeretettel használt „a törvényeket mindenkinek be kell tartani” fordulattal a tudósításban háromszor is éltek, egyszer a szóvivő mondta el saját hangon, egyszer a kommunikációért felelős államtitkár, egyszer pedig összegzőként idézték őket a narrációban. Már a hír felvezetésében jelezték, hogy Vona Gábor nem válaszolt a Híradó kérdésére a tiltott pártfinanszírozási gyanúról, aztán a pártelnök sajtótájékoztatójáról szóló tudósításba bevágták azt a jelenetet, amikor Vona készségesnek mutatkozott arra, hogy áll a kérdések elé, de idő hiányában csak három orgánium kérdezhetett, a többieknek, így a Híradónak is írásban felelt a Jobbik. Sem a közvetlen kérdezési lehetőség elmaradásával, sem a válasszal nem volt elégedett az állami hírműsor, mert, mint a tudósító elmondta, „a párt és a vállalkozó közötti kapcsolatot ezúttal is tagadták, a Simicska Lajostól vásárolt plakáthelyek árát pedig üzleti titokra hivatkozva nem árulták el számukra”.

Az összeállítás hangvétele, megközelítése elfogult prekonceptióról tanúskodott, amelyet a kormánybarát sajtóban (Magyar Idők, origo.hu) korábban megjelent információk alapoztak meg. Bár egy mondatban közölték a Jobbik álláspontját is, a hír túlnyomó többségében azok az elemek szerepeltek, amelyek Simicska és a Jobbik közötti titkolt kapcsolat meglétét sugallták és arra utaltak,

---

<http://foreignpolicy.com/2016/07/19/this-is-europes-last-chance-to-fix-its-refugee-policy-george-soros/>

⁸ Beindultak az új sorozós reklámok

http://index.hu/belfold/2017/09/27/soros-terv_reklamszpot_migrans/

hogy a nagyvállalkozó és a párt tiltott módon üzletel egymással. Jellemzi az egyoldalú megközelítést, hogy míg a Jobbik szóvivőjének érdemi válaszát (ti. részletre és saját erőből vették a plakáthelyeket) csak idézték, a saját hangján egy a szövegösszefüggésből kiragadott, irreleváns mondatot játszottak be. („Ő lehet, hogy beszélő viszonyban volt Simicska Lajossal, de én nem.”) Hasonlóan jártak el Vona Gáborral is. A saját hangú megszólalás egy befejezetlen félmondatra („Mi tulajdonba vettünk reklámeszközöket, ezeken hirdettünk, és mint saját tulajdonban lévő reklámeszközök...”) és a kérdéses lehetőség felajánlására szorítkozott, („Amennyiben van kérdés, természetesen állok rendelkezésre”), a lényeges információt, hogy a Jobbik a pártelnök szerint törvényesen hirdet, csak idézték. Ebben a kontextusban beszédes jelentése van a műsorvezetői szövegben az olyan megfogalmazásnak, mint az **„elvben” magánszemély** kitétel. Ez azt jelzi, hogy a hírműsor készítője nem fogadja el a hivatalos magyarázatot, és bár konkrét bizonyítéka nincs az ellenkezőjére, tovább táplálja a nézőkben azt a gyanút, hogy valami törvénytelenység történt a Fidesz politikai ellenfelénél.

A kiegyensúlyozott tájékoztatás hiányát, elfogultságot tapasztaltunk az MSZP-vel kapcsolatos híradásnál is. A szocialisták elnöke aznap délben hivatalos közleményben jelentette be, ha a többi párt számára megfelel, hogy Gyurcsány Ferenc neve felkerül a közös listára, az MSZP is nyitott lesz az erről szóló tárgyalásokra. A 18 órakor kezdődött műsorban rövid hírből tudósítottak erről a fordulatról, majd Molnár Gyula szavainak ismertetése után a műsorvezető azt is hozzátette, „a friss közlemény alapján az is elképzelhető, hogy Gyurcsány Ferencre cserélhetik Botka Lászlót”.

Ez a közlés kommentár volt, amelyet a befolyásmentes tájékoztatás érdekében tilt a médiatörvény és a Közzolgálati kódex. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 12. § (3) bekezdése szerint *„a médiaszolgáltató hírszolgáltatást és politikai tájékoztatást nyújtó műsorszámaiban műsorvezetőként, hírolvasóként, tudósítóként rendszeresen közreműködő munkatársai bármely médiaszolgáltató által közzétett műsorszámban szereplő politikai hírhez véleményt, értékelő magyarázatot – kivéve a hírmagyarázatot – nem fűzhetnek”*. A Közzolgálati kódex a munkatársakra vonatkozó összeférhetetlenségi szabályok között tartalmazza ezt a rendelkezést⁹. Itt azonban éppen ez történt, a műsorvezető véleményt fogalmazott meg, kommentálta a hírt, megszegve a törvény rendelkezését.

A kiegyensúlyozottság szempontjából további kifogásolható szerkesztési gyakorlat, hogy a 30 másodperces hírhez a Fidesz kétszer annyi időben reagálhatott. Előbb a műsorvezető mondta fel a Fidesz véleményét az MSZP-Gyurcsány közeledésről, miszerint a baloldalon ma ugyanazok osztozkodnak, akik egyszer már tönkretették az országot. Majd a kormánypárt kommunikációs igazgatója saját hangján is előadta, hogy Botka László ugyanolyan szocialista jelölt, mint az elődei, és ugyanott folytatná, ahol Gyurcsány Ferenc abbahagyta és ők együtt szavaztak meg minden olyan megszorítást, amely ártott a magyar embereknek.

A koraesti hírműsorban azt is ígérték, hogy keresik az érintetteket. Olyan érintettet azonban nem sikerült keresni vagy találni, akik nyilatkoztak volna erről a fordulatról. Az esti híradóban a máskor is már jól bevált manipulatív vágásos technikát alkalmazták: Botka László különböző időben, különböző

---

⁹ Közzolgálati kódex – A közzolgálati médiaszolgáltatás alapvető elvei

P) **A munkatársakra vonatkozó – a törvényen túli – alapvető összeférhetetlenségi szabályok kialakításának elvei, különös tekintettel a hír- és politikai tájékoztató műsorszámokban foglalkoztatottakra**

„....

A közzolgálati médiaszolgáltató

- munkatársai politikai párt vagy szervezet nevében, politikai ügyekben közéleti szereplést nem vállalhatnak, a nyilvánosság előtt véleményt nem nyilvánítanak. A politikai tájékoztató és más tájékoztató műsorszámokban műsorvezetőként, hírolvasóként, tudósítóként rendszeresen közreműködő személyek a munkavégzésükre irányuló jogviszonyuktól függetlenül politikai hírhez véleményt, értékelő magyarázatot – kivéve a hírmagyarázatot – nem fűznek, ...”

helyeken elmondott beszédeiből emelték ki azokat a mondatokat, amelyekben a miniszterelnök-jelölt kizárta a Gyurcsánnyal való együttműködést. Ellenpontként Gyurcsány Ferentől is egy korábbi, az ATV-ben készült interjú részletét választottak ki, amelyben a volt miniszterelnök annak adott hangot, hogy őt nem aggasztja Botka ellenállása, mert „majd rájönnek”. És mivel „rájöttek”, a Fidesz reakció közzétételnek a módja az esti műsorban már nem tűnt túlzottnak.

A műsorok alapján megállapítható, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás törvényi és Közzolgálati kódexben előírt követelményei ez alkalommal sem teljesültek. Az események sokoldalú bemutatása, az eltérő vélemények és álláspontok ütköztetése most is elmaradt. A korábbi szűrőpróbákkal összevetve is egyre szembetűnőbb probléma a félinformációkon alapuló, a valóság torzítását, meghamisítását eredményező hiányos tájékoztatás. A kiegyensúlyozottság hagyományos, a tényszerű tájékoztatásra vonatkozó kritériumának vizsgálatakor egyre inkább szükséges a közreadott tények helyességének az ellenőrzése, amint ezt a szeptember végi híradók tapasztalatai is igazolják, így az elemzéseinknek a fact-checking lényeges elemévé vált.

Az elemzést a Mérték megbízásából Bencsik Márta készítette.